

บทที่ 4

ผลการวิจัย

สรุปแบบสอบถามโครงการวิจัยการพัฒนาแนวทางส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุขาดการดูแลอย่างต่อเนื่อง การจัดการความรู้ด้านกฎหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ศึกษากรณีพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขมิ้น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้มีผลดังนี้คือ

4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูล/รายละเอียดส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	37	37
หญิง	63	63
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37

2.สถานภาพสมรส

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	12	
สมรส	67	
หม้าย	19	
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	2	
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมา มีสถานภาพหม้าย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19

3.อายุ

อายุ(ปี)	จำนวน	ร้อยละ
60 - 65	39	39
66 - 70	16	16
71 - 75	16	16
มากกว่า 75 ปีขึ้นไป	29	29
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่อายุ 60 – 65 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมาอายุมากกว่า 75 ปีขึ้นไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29

4.ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	86	86
มัธยมต้น	1	1
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	9	9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2	2
ปริญญาตรี	2	2
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
อื่นๆ เช่น หลักสูตรเสริมความรู้/ ความสามารถ	0	0
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 86 รองลงมามัธยมปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9

5.รายได้ส่วนบุคคล/เดือน

รายได้/เดือน	จำนวน	ร้อยละ
1,000 บาท หรือต่ำ	65	65

กว่า		
1,001 – 5,000 บาท	14	14
5,001 – 10,000 บาท	12	12
11,001 – 15,000 บาท	5	5
15,001 – 20,000 บาท	2	2
20,001 – 25,000 บาท	1	1
25,001 บาท	1	1
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 1,000 บาท หรือต่ำกว่า จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมามีรายได้ 1,001 – 5,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14

6.รายได้ครอบครัว/เดือน

รายได้ต่อ/เดือน	จำนวน	ร้อยละ
5,000 บาท หรือต่ำกว่า	53	53
5,001 – 10,000 บาท	21	21
10,001 – 15,000 บาท	8	8
15,001 – 20,000 บาท	9	9
20,001 – 30,000 บาท	3	3
30,001 – 50,000 บาท	6	6
50,001 – 75,000 บาท	0	0
75,001 – 100,000 บาท	0	0
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือน 5,000 บาท หรือต่ำกว่า จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53 รองลงมามีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21

7.แหล่งรายได้ประจำของท่านมาจากแหล่งใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งรายได้	จำนวน	ร้อยละ
คู่สมรส	13	9.7
บุตร/หลาน	37	27.6
เงินช่วยเหลือจากรัฐบาล/ หน่วยงานเอกชน	51	38.1
ตนเอง เช่น เงินสะสม เงิน บำเหน็จ บำนาญ	22	16.4
อื่นๆ	11	8.2
รวม	134	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีแหล่งรายได้เงินช่วยเหลือจากรัฐบาล/หน่วยงานเอกชน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาได้จาก บุตร/หลาน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6

8.ปัจจุบันท่านทำงานหรือไม่

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ทำ	20	20
ไม่ทำ	80	80
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ไม่ทำงาน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาทำงาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20

9.อาชีพ/ตำแหน่งงานในปัจจุบันของท่าน

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานบริษัทระดับ ผู้จัดการ/ผู้บริหาร	1	3.4
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอาชีพ เช่น แพทย์ ทนายความ	0	

ค้าขาย เจ้าของกิจการ ส่วนตัว	7	24.1
ทำสวน ทำไร่ เกษตรกร	3	10.3
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	4	13.8
ช่าง/แรงงานเช่น รับจ้าง ช่าง ฯลฯ	7	24.1
อื่นๆ	7	24.1
รวม	29	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ปัจจุบันส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย เจ้าของกิจการส่วนตัวและช่าง/แรงงานเช่น รับจ้าง ช่าง ฯลฯ และอื่นๆ จำนวนอย่างละ 7 คน คิดเป็นร้อยละอย่างละ 24.1 รองลงมาคือแม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8

10.อาชีพที่ท่านเคยทำในอดีต

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานบริษัทระดับ ผู้จัดการ/ผู้บริหาร	1	1
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอาชีพ เช่น แพทย์ ทนายความ	0	0
ค้าขาย เจ้าของกิจการ ส่วนตัว	24	24
ข้าราชการ	6	6
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	12	12
ช่าง/แรงงานเช่น รับจ้าง ช่าง ฯลฯ	37	37
พนักงานบริษัทเอกชน	3	3
อื่นๆ ระบุทำนา	21	21
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ในอดีตมีอาชีพช่าง/แรงงานเช่น รับจ้าง ช่าง ฯลฯ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37 รองลงมามีอาชีพค้าขาย เจ้าของกิจการส่วนตัว จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24

11.ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่กับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
คู่สมรส(สามี/ภรรยา)	48	36.6
บิดา/มารดา	3	2.3
บุตร/หลาน	69	52.7
ญาติ	5	3.8
เพื่อน	0	0
อยู่คนเดียว	9	6.9
หน่วยงานรัฐบาลหรือ องค์กรเอกชน เช่น บ้านพัก คนชรา	0	0
รวม	131	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบุตร/หลาน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาอยู่กับคู่สมรส(สามี/ภรรยา) จำนวน 48 คิดเป็นร้อยละ 36.6

12.จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 1 คน	10	10
จำนวน 2 คน	20	20
จำนวน 3 คน	20	20
จำนวน 4 คน	13	13
อื่นๆ	37	37
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีสมาชิกครอบครัวอื่นๆ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37 รองลงมามี 2 และ 3 คน จำนวนอย่างละ 20 คน คิดเป็นร้อยละอย่างละ 20

13.สถานภาพที่พักอาศัยปัจจุบัน

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเจ้าของเอง	78	78
อาศัยอยู่กับบุตร/หลาน/ ญาติ	18	9
เช่าอยู่	4	41
ผ่อน/จำนอง	0	0
บ้านพักคนชรา	0	0
อื่นๆ	0	0
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 78 รองลงมาอาศัยอยู่กับบุตร/หลาน/ญาติ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18

14.ประเภทที่พักอาศัย

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
บ้านเดี่ยวชั้นเดียว	55	55
บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	42	42
ทาวน์เฮ้าส์	2	2
อาคารพาณิชย์/ตึกแถว	0	0
คอนโดมิเนียม	0	0
อื่นๆ	0	0
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นบ้านชั้นเดียว จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42

4.2 ส่วนที่ 2 ด้านเจตคติ/ความรู้สึก

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบน มาตรฐาน	ระดับเจตคติ
ส่วนที่ 1 ด้านเจตคติ/ความรู้สึก			
1.ฉันมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมของสังคมหรือส่วนรวม เช่น นัดพบศิษย์เก่า เป็นต้น	3.15	1.459	ปานกลาง
2.ฉันสนใจกับการร่วมทำกิจกรรมกับครอบครัว	4.08	1.098	ดี
3.การร้องเพลง เต้นรำ เป็นสิ่งที่ฉันชอบทำ	3.36	1.291	ปานกลาง
4.ฉันชอบให้คนในครอบครัวมีเวลาอยู่ด้วยกันพร้อมหน้าพร้อมตา	3.88	1.104	ดี
5.ฉันชอบให้บุตร/หลานกลับมาเยี่ยมเยือนในวันหยุดหรือในช่วงเทศกาลเสมอ	4.33	.975	ดี
6.ฉันสนใจและชอบติดตามข่าวสารบ้านเมืองจากสื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์	4.21	.946	ดี
7.ฉันชอบใช้โทรศัพท์มือถือ	2.89	1.392	ปานกลาง
8.ความสำเร็จหรือความภาคภูมิใจของฉันคือความสำเร็จของลูกหลาน	4.36	.746	ดี
9.ฉันเป็นคนขี้กลัว หวาดระแวง ซึมเศร้า วิดกกังวล	2.77	1.362	ปานกลาง
10.บ่อยครั้งฉันรู้สึกถูกทอดทิ้งจากสังคม	2.65	1.290	ปานกลาง
11.ฉันมีความมั่นใจในตนเองและจะทำในสิ่งที่ฉันเห็นว่าถูกต้องโดยไม่สนใจคำพูดของใคร	3.77	1.136	ดี
12.ฉันรู้สึกว่าการมีชีวิตอยู่จนถึงทุกวันนี้เป็นเรื่องที่น่ายินดียิ่ง	4.06	.862	ดี
13.ฉันมีการเตรียมรับวัยชราและพร้อมเผชิญกับปัญหาต่างๆที่จะมาถึงตลอดเวลา	4.12	.891	ดี
14.ฉันคิดว่าผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีที่สุดจากครอบครัว	4.29	.743	ดี

15.สังคมไทยควรเห็นคุณค่า ยกย่อง เคารพ นับถือผู้สูงอายุ	4.65	.575	ดีมาก
16.วัฒนธรรมไทยหลายๆ ต้องดูแลพ่อแม่เมื่อแก่ชรา	4.63	.677	ดีมาก
รวม	3.83	.968	ดี
ส่วนที่ 2 ด้านการปฏิบัติตน/พฤติกรรมที่ปฏิบัติ.			
1.งานอดิเรกของฉันคือ การทำงานบ้านเล็กๆน้อยๆหรืองานฝีมือหรืองานช่างต่างๆ	3.70	1.411	ดี
2.ฉันชอบดูแลลูกหลานเป็นประจำ	3.82	1.226	ดี
3.ฉันใช้เวลาพักผ่อนส่วนใหญ่ที่บ้าน	4.53	.784	ดีมาก
4.การดื่มสุราช่วยให้ฉันมีความสุขในงานต่างๆ	1.86	1.247	ควรปรับปรุง
5.ฉันมักสูบบุหรี่เพื่อคลายเครียดเสมอ	1.81	1.339	ควรปรับปรุง
6.การเล่นหอย แשר เป็นเรื่องปกติของฉัน	2.85	1.452	ปานกลาง
7.ฉันมักไปพบแพทย์หรือใช้บริการการแพทย์เป็นประจำ ไม่ว่าจะเจ็บป่วยหรือไม่ก็ตาม เพื่อดูแลรักษาสุขภาพให้ดี	3.60	1.371	ดี
8.การเล่นกีฬา ทำให้สุขภาพฉันแข็งแรง	2.72	1.386	ปานกลาง
9.การออกกำลังกายคือสิ่งที่ฉันทำเป็นประจำ	3.45	1.381	ปานกลาง
10.ฉันชอบอยู่บ้านมากกว่าออกไปไหน	4.27	1.127	ดี
11.ฉันบริโภคอาหารโดยคำนึงถึงประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการเสมอ	4.22	.927	ดี
12.ฉันควรหมั่นพบแพทย์และตรวจสุขภาพทุกปี	4.25	1.067	ดี
รวม	3.42	1.103	ปานกลาง
ส่วนที่ 3 ด้านความร่วมมือกับชุมชน			
1.ฉันเป็นสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับสันตนาการหรือการพักผ่อนต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ	3.09	1.471	ปานกลาง
2.ฉันมีส่วนร่วมทำงานให้กับชุมชนที่อาศัยอยู่	3.49	1.403	ปานกลาง
3.ฉันต้องร่วมงานของชุมชนเสมอ เช่น งานศพ	3.67	1.378	ดี
4.ฉันร่วมงานประเพณีต่างๆ ของชุมชนเสมอ	3.64	1.389	ดี
5.ฉันสามารถถ่ายทอดประสบการณ์และใช้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชนและสังคมได้	3.83	1.400	ดี

รวม	3.54	1.378	ดี
ส่วนที่ 4 ด้านเศรษฐกิจ/รายได้			
1.ฉันยังคงทำงานพิเศษหรืองานเสริมอยู่บ้างแม้ว่าจะไม่ใช่งานหลัก ของฉันที่ทำเป็นประจำ	2.89	1.340	ปานกลาง
2.ฉันยังคงใช้จ่ายเงินเพื่อเลี้ยงดู รักษากุหลาบ	3.05	1.366	ปานกลาง
3.ฉันควรต้องมีการวางแผนจัดสรรการใช้จ่ายเงินของฉันในอนาคต อย่างระมัดระวัง	3.28	1.341	ปานกลาง
รวม	3.07	1.326	ปานกลาง
ภาวะสุขภาพของท่านในปัจจุบัน			
1.ภาวะสุขภาพในรอบ 1 สัปดาห์	3.21	1.113	ปานกลาง
2.โรคประจำตัว(ถ้ามี)	3.02	1.054	ปานกลาง
รวม	3.12	1.066	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.56	1.089	ดี

หมายเหตุ : ดีมาก (4.51-5.00) ดี (3.51-4.50) ปานกลาง (2.51-3.50)

ควรปรับปรุง (1.51-2.50) ต้องปรับปรุง (0.00-1.50)

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นต่อเจตคติ/ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุขาดการดูแลอย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขมิ้น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.56 และเมื่อพิจารณานั้นพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามด้านเจตคติ/ความรู้สึก อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าที่**สูงที่สุด**คือ สังคมไทยควรเห็นคุณค่า ยกย่อง เคารพ นับถือผู้สูงอายุ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 รองลงมาคือ วัฒนธรรมไทยลูกๆ ต้องดูแลพ่อแม่เมื่อแก่ชรา มีค่าเฉลี่ย 4.63 และที่**น้อยที่สุด**คือ บ่อยครั้งฉันรู้สึกถูกทอดทิ้งจากสังคม มีค่าเฉลี่ย 2.65

ผู้ตอบแบบสอบถามด้านการปฏิบัติตน/พฤติกรรมที่ปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.42 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าที่**สูงที่สุด**คือ ฉันใช้เวลาพักผ่อนส่วนใหญ่ที่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 4.53 รองลงมาคือ ฉันชอบอยู่บ้านมากกว่าออกไปไหน มีค่าเฉลี่ย 4.27 และ**น้อยที่สุด**คือ ฉันมักสูบบุหรี่เพื่อคลายเครียดเสมอ มีค่าเฉลี่ย 1.81

ผู้ตอบแบบสอบถามด้านความร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.54 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าที่**สูงที่สุด**คือ ฉันสามารถถ่ายทอดประสบการณ์และใช้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชนและสังคมได้ มีค่าเฉลี่ย 3.83 รองลงมาคือ ฉันต้องร่วมงานของชุมชนเสมอ เช่น งานศพ มีค่าเฉลี่ย 3.67 และ**น้อยที่สุด**คือ ฉันเป็น

สมาชิกที่เกี่ยวข้องกับสันตนาการหรือการพักผ่อนต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.09

ผู้ตอบแบบสอบถามด้านเศรษฐกิจ/รายได้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.07 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าที่สูงที่สุดคือ ฉันควรต้องมีการวางแผนจัดสรรการใช้จ่ายเงินของฉันในอนาคตอย่างระมัดระวัง มีค่าเฉลี่ย 3.28 รองลงมาคือ ฉันยังคงใช้จ่ายเงินเพื่อเลี้ยงดู รักลูกหลาน มีค่าเฉลี่ย 3.05 และที่น้อยที่สุด คือ ฉันยังคงทำงานพิเศษหรืองานเสริมอยู่บ้างแม้ว่าจะไม่ใช่งานหลักของฉันที่ทำเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 2.89

ผู้ตอบแบบสอบถามภาวะสุขภาพของท่านในปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.12 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าที่สูงที่สุดคือ ภาวะสุขภาพในรอบ 1 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย 3.21 รองลงมาคือ โรคประจำตัว มีค่าเฉลี่ย 3.02

4.3 ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 1

ป่วยโรคเรื้อรังหรือไม่

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ป่วย	91	91
ไม่ป่วย	9	9
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 91 รองลงมาไม่ป่วย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9

โรคที่ป่วย

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
โรคเบาหวาน	51	32.3
โรคความดันโลหิตสูง	51	32.3
โรคอ้วน	1	0.6
โรคหัวใจ	9	5.7
โรคไต	3	1.9
โรคอื่นๆ	43	27.2
รวม	158	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ป่วยเป็นโรคโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง จำนวนอย่างละ 51 คน คิดเป็นร้อยละอย่างละ 32.3รองลงมาเป็นโรคอื่นๆ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2

ข้อความคำถาม	ไม่เคย	บ่อยครั้ง	ประจำ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
พฤติกรรมด้านการรับประทานอาหาร						
1.ท่านรับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ	2 (2.00)	11 (11.00)	77 (77.00)	2.85	.411	ดี
2.ท่านรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ	5 (5.00)	4 (4.00)	91 (91.00)	2.86	.472	ดี
3.ท่านรับประทานอาหารผักและผลไม้	0 (0.00)	9 (9.00)	91 (91.00)	2.91	.288	ดี
4.ท่านรับประทานอาหารปลา ถั่ว นม	2 (2.00)	18 (18.00)	80 (80.00)	2.79	.456	ดี
5.ท่านชอบรับประทานอาหารรสเค็มจัด เช่น ผักดอง ปลาหมึก	64 (64.00)	24 (24.00)	12 (12.00)	1.48	.703	ปรับปรุง
6.ท่านรับประทานอาหารกรูบกรอบ	55 (55.00)	25 (25.00)	20 (20.00)	1.65	.796	ปานกลาง
7.ท่านรับประทานอาหารประเภทต้ม นึ่ง ลวก อบ	3 (3.00)	22 (22.00)	75 (75.00)	2.72	.514	ดี
8.ท่านดื่มน้ำสะอาดวันละ 6 – 8 แก้ว	3 (3.00)	7 (7.00)	90 (90.00)	2.87	.418	ดี
รวม				2.52	.392	ปานกลาง
พฤติกรรมด้านการออกกำลังกาย						
9.ท่านออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 20 – 30 นาทีหรือ	36 (36.00)	41 (41.00)	23 (23.00)	1.87	.761	ปานกลาง

มากกว่านั้น						
10.ท่านบริหารกล้ามเนื้อด้วยการแกว่งแขน แกว่งขา เกร็งข้อมือข้อเท้า	18 (18.00)	45 (45.00)	37 (37.00)	2.19	.720	ปานกลาง
11.ท่านทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำสวน ทำงานบ้าน ปลุกต้นไม้ รดน้ำต้นไม้จนได้เหงื่อ ฯลฯ	31 (31.00)	33 (33.00)	36 (36.00)	2.05	.821	ปานกลาง
12.ท่านเดินหรือขี่จักรยานในระยะทางใกล้ๆ	57 (57.00)	21 (21.00)	22 (22.00)	1.65	.821	ปานกลาง
13.ท่านเลือกประเภทของการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับภาวะสุขภาพและวัยของท่าน	39 (39.00)	42 (42.00)	19 (19.00)	1.80	.739	ปานกลาง
รวม				1.91	.724	ปานกลาง
พฤติกรรมด้านการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วย						
14.ท่านรับประทานยาสมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน	59 (59.00)	18 (18.00)	23 (23.00)	1.64	.832	ปานกลาง
15.เมื่อมีอาการผิดปกติ/เจ็บป่วยกะทันหัน ท่านจะรีบมาพบแพทย์ทันที	22 (22.00)	25 (25.00)	53 (53.00)	2.31	.813	ปานกลาง
16.ท่านสังเกตอาการผิดปกติหรือแนวโน้มของโรคต่างๆด้วยตัวเอง	22 (22.00)	28 (28.00)	44 (44.00)	2.28	.805	ปานกลาง
17.เมื่อมีอาการเจ็บป่วย ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ได้	11 (11.00)	22 (22.00)	67 (67.00)	2.56	.686	ดี

18.ท่านได้รับการตรวจร่างกายและตรวจคัดกรองโรคเป็นประจำทุกปี	11 (11.00)	21 (21.00)	68 (68.00)	2.57	.685	ดี
19.เมื่อท่านมีข้อสงสัยเรื่องการรับประทานยา ท่านจะปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุข/เภสัชกร/แพทย์	18 (18.00)	29 (29.00)	53 (53.00)	2.35	.770	ปานกลาง
20.เมื่อท่านเจ็บป่วย/เกิดอุบัติเหตุ ท่านใช้สิทธิการรักษาพยาบาลตามโรงพยาบาลที่ระบุตามสิทธิ	7 (7.00)	19 (19.00)	74 (74.00)	2.67	.604	ดี
21.เมื่อท่านเจ็บป่วยมีบุคคลใกล้ชิดคอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี	12 (12.00)	25 (25.00)	63 (63.00)	2.51	.703	ดี
รวม				2.36	.668	ดี
พฤติกรรมด้านการจัดการความเครียด						
22.เมื่อมีความเครียด ท่านยังคงหงุดหงิด หรือหมกมุ่นกับปัญหา หมกมุ่นกับปัญหาที่เกิดขึ้น	39 (39.00)	41 (41.00)	20 (20.00)	1.81	.748	ปานกลาง
23.เมื่อท่านมีเวลาว่าง ท่านจะหากิจกรรมสร้างความเพลิดเพลินทำ เช่น การปลูกต้นไม้ ร้องเพลง ฯลฯ	28 (28.00)	42 (42.00)	30 (30.00)	2.16	.838	ปานกลาง
24.ท่านมักจะพบปะพูดคุยและปรับทุกข์สุขกับ	23 (23.00)	33 (33.00)	44 (44.00)	2.21	.795	ปานกลาง

เพื่อนในวัยเดียวกัน						
25.เมื่อรู้สึกเครียดท่านจะ สวดมนต์ ไหว้พระ และ นั่งสมาธิ	19 (19.00)	32 (32.00)	49 (49.00)	2.30	.772	ปานกลาง
26.เมื่อท่านต้องการ พักผ่อนหย่อนใจ ท่านจะ ใช้วิธีการพูดคุยกับบุคคล ในบ้าน	16 (16.00)	36 (36.00)	48 (48.00)	2.32	.737	ปานกลาง
27.เมื่อท่านต้องการ พักผ่อนหย่อนใจ ท่านจะ ใช้วิธีการพูดคุยกับบุคคล ในบ้าน	13 (13.00)	38 (38.00)	49 (49.00)	2.36	.704	ปานกลาง
28.เมื่อรู้สึกเครียด ท่าน จะฟังวิทยุ และอ่าน หนังสือ	20 (20.00)	38 (38.00)	42 (42.00)	2.22	.760	ปานกลาง
29.ในวันหยุด/วันสำคัญ ทางพุทธศาสนา ท่านจะมี กิจกรรมร่วมกับครอบครัว เช่น ทำบุญ ตักบาตร รับประทานอาหารนอก บ้าน ท่องเที่ยว ฯลฯ	21 (21.00)	33 (33.00)	46 (46.00)	2.25	.783	ปานกลาง
รวม				2.20	.732	ปานกลาง
รวมทั้งหมด				2.28	.599	ปานกลาง

หมายเหตุ : ดี (2.51-3.50) ปานกลาง (1.51-2.50) (ต้องปรับปรุง 0.00-1.50)

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุขาดการดูแลอย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขมิ้น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.28 และเมื่อพิจารณานั้นพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมด้านการรับประทานอาหาร อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 2.52 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่สูงที่สุดคือ ท่านรับประทานอาหารผัก และผลไม้ มีค่าเฉลี่ย 2.91 รองลงมาคือ ท่านดื่มน้ำ

สะอาดวันละ 6 – 8 แก้ว มีค่าเฉลี่ย 2.87 และน้อยที่สุดคือ ท่านชอบรับประทานอาหารรสเค็มจัด เช่น ผักดอง ปลาหมึก มีค่าเฉลี่ย 1.48

ผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมด้านการออกกำลังกาย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.91 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่สูงที่สุดคือ ท่านบริหารกล้ามเนื้อด้วยการ มีค่าเฉลี่ย 2.19 รองลงมาคือ ท่านทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำสวน ทำงานบ้าน ปลุกต้นไม้ รดน้ำต้นไม้จนได้เหงื่อ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 2.05 และน้อยที่สุดคือ ท่านเดินหรือขี่จักรยานในระยะทางไกลๆ มีค่าเฉลี่ย 1.65

ผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.36 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่สูงที่สุดคือ เมื่อท่านเจ็บป่วย/เกิดอุบัติเหตุ ท่านใช้สิทธิการรักษาพยาบาลตามโรงพยาบาลที่ระบุตามสิทธิ มีค่าเฉลี่ย 2.67 รองลงมาคือ ท่านได้รับการตรวจร่างกายและตรวจคัดกรองโรคเป็นประจำทุกปี มีค่าเฉลี่ย 2.57 และน้อยที่สุดคือ น้อยที่สุดคือ ท่านรับประทานยาสมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ย 1.64

ผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมด้านการจัดการความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.20 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่สูงที่สุดคือ เมื่อท่านต้องการพักผ่อนหย่อนใจ ท่านจะใช้วิธีการพูดคุยกับบุคคลในบ้าน มีค่าเฉลี่ย 2.36 รองลงมาคือ เมื่อท่านต้องการพักผ่อนหย่อนใจ ท่านจะใช้วิธีการพูดคุยกับบุคคลในบ้าน มีค่าเฉลี่ย 2.32 และน้อยที่สุดคือ เมื่อมีความเครียด ท่านยังคงหงุดหงิด หรือหมกมุ่นกับปัญหา หมกมุ่นกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ย 1.81

ส่วนที่ 2 การรับบริการสาธารณสุข รพ.สต/ศูนย์สุขภาพชุมชน

1. ความถี่ในการมารับบริการสุขภาพ

1.1 เมื่อเจ็บป่วย

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกครั้ง	46	46
บางครั้ง	19	19
นานๆครั้ง	19	19
ไม่เคย	16	16
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า เมื่อเจ็บป่วยส่วนใหญ่เข้ารับบริการทุกครั้ง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาบางครั้งและนานๆครั้ง จำนวนอย่างละ 19 คน คิดเป็นร้อยละอย่างละ 19

1.2 มารับบริการสุขภาพอื่นๆ

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ตรวจพัฒนาการ/วัคซีนเด็ก	3	3
ตรวจครรภ์	1	1
นวด/แพทย์แผนไทย	11	11
ไม่เคย	85	85
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยรับบริการอื่นๆ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาเคยรับบริการนวด/แพทย์แผนไทย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11

2.ความพึงพอใจต่อการมาใช้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ(โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือศูนย์สุขภาพชุมชน)

การเข้าใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้บริการ	19	19
เคยใช้บริการ	81	81
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เคยใช้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 81 รองลงมาไม่เคยใช้บริการจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
2.1 ความรวดเร็วของการใช้บริการ	80 (80.00)	12 (12.00)	8 (8.00)	2.72	.604	ดี
2.2 ความปลอดภัย	80 (80.00)	12 (12.00)	8 (8.00)	2.72	.604	ดี
2.3 ความสะอาด	84 (84.00)	10 (10.00)	6 (6.00)	2.78	.543	ดี
2.4 การได้รับบริการตรง	81	11	8	2.73	.601	ดี

ตามความต้องการ	(81.00)	(11.00)	(8.00)			
2.5 ความพึงพอใจต่อ สถานบริการในภาพรวม	79 (79.00)	15 (15.00)	8 (8.00)	2.71	.608	ดี
รวม				2.73	.583	ดี

หมายเหตุ : ดี (2.51-3.50) ปานกลาง (1.51-2.50) (ต้องปรับปรุง 0.00-1.50)

จากตารางความพึงพอใจต่อการมาใช้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ(โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือศูนย์สุขภาพชุมชน) โดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่สูงที่สุดคือ ความสะดวก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.78 รองลงมาคือ การได้รับบริการตรงตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยที่ 2.73 และน้อยที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อสถานบริการในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยที่ 2.71

3.ความต้องการของประชาชนที่อยากให้มีการพัฒนา

3.1 รพ.สต.(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการให้มีทีมหมออาสาสมัครมาเยี่ยมบ้านอย่างต่อเนื่อง	91	47.4
ต้องการให้อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)	56	29.2
ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในทุกด้าน	11	5.7
ได้ทราบขอกฎหมายที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเกี่ยวกับสาธารณสุขในด้านผู้สูงอายุในท้องถิ่น	27	14.1
อื่นๆ	7	3.6
รวม	192	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้มีหมออาสาสมัครมาเยี่ยมบ้านอย่างต่อเนื่อง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาต้องการให้อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2

3.2 เจ้าหน้าที่อยู่ประจำ รพ.สต. ในเวลาราชการ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ รพ.สต.ในเวลาราชการ	50	30.1
ต้องการให้มีทีมเจ้าหน้าที่ร่วมกับ อสม. ออกเยี่ยมบ้าน	63	38
ต้องการให้เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะ กับผู้มารับบริการ	42	25.3
อื่นๆ	11	6.6
รวม	166	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้มีทีมเจ้าหน้าที่ร่วมกับ อสม.ออกเยี่ยมบ้าน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมาต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ประจำ รพ.สต.ในเวลาราชการจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1

3.3 การบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการให้มีแพทย์ประจำ รพ.สต.	65	23.9
ต้องการให้มีการบริการที่สะดวกรวดเร็ว	31	11.4
ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอกับคนไข้	44	16.2
ต้องการให้มีทันตแพทย์ประจำ รพ.สต.	13	4.8
ต้องการให้เน้นกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรค	37	13.6
ต้องการให้มีรถรับ – ส่งผู้ป่วย	44	16.2
ต้องการให้มีบริการแพทย์แผนไทยใน รพ.สต. ทุกแห่ง	17	6.3
ต้องการให้จัดสรรยามีคุณภาพเหมือนกับยาที่ โรงพยาบาลประจำจังหวัดหรือโรงพยาบาล มหาวิทยาลัย	13	4.8

อื่นๆ	8	3
รวม	272	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้มีแพทย์ประจำ รพ.สต. จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาต้องการให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอกับคนไข้และต้องการให้มีรถรับ – ส่งผู้ป่วย จำนวนอย่างละ 44 คน คิดเป็นร้อยละอย่างละ 16.2

3.4 สิ่งแวดล้อม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการให้ปรับภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่น สะอาด ปลอดภัย	78	47.3
ต้องการให้มีการจัดเก็บขยะ กำจัดขยะอย่างถูกวิธี	38	23
ต้องการให้มีการสร้างสวนสาธารณะ สำหรับออกกำลังกาย และพักผ่อนหย่อนใจ	36	21.8
อื่นๆ	13	7.9
รวม	165	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่น สะอาด ปลอดภัย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาต้องการให้มีการจัดเก็บขยะ กำจัดขยะอย่างถูกวิธี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23

3.5 การรับบริการที่คลินิกผู้ป่วยเรื้อรัง (เบาหวาน,ความดันโลหิตสูง)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการไปรับบริการที่คลินิกในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, ศูนย์สุขภาพชุมชน	40	40
ต้องการไปรับบริการที่คลินิกที่	60	60

โรงพยาบาลประจำอำเภอ		
ต้องการทั้งสองอย่าง	0	0
ไม่ต้องการ	0	
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการไปรับบริการที่คลินิกที่โรงพยาบาลประจำอำเภอ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาต้องการไปรับบริการที่คลินิกในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, ศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40

4.4 ส่วนที่ 4 ความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับส่งเสริมสุขภาพ

1 หน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐดูแลให้บริการเรื่องนี้หรือไม่

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
มี	57	57
ไม่มี	43	43
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีการดูแลให้บริการเรื่องนี้จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาไม่มี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43

2 ท่านต้องการได้ความรู้ทางด้านกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการใช้สิทธิในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยต่อเนื่อง(ติดเตียง)หรือไม่

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	63	63
ไม่ต้องการ	37	37
รวม	100	100

จากตารางแสดงผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมาไม่ต้องการ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37

3 ท่านเข้าใจสิทธิตามกฎหมายของการดูแลผู้สูงอายุต่อเนื่องอย่างไร

- เข้าใจสวัสดิการที่ท่านได้รับ

ซึ่งทั้งหมดนี้เมื่อวิเคราะห์จากการถอดบทเรียนทั้งการสัมภาษณ์และทบทวนวรรณกรรมจะพบว่า ในเรื่องการจัดการความรู้ด้านกฎหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุขาดการดูแลอย่างต่อเนื่อง :ศึกษากรณีพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขมิ้น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ยังคงมีปัญหาในแง่มุมต่างๆที่ไม่สามารถทำให้กฎหมายที่มีสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้

1. “นโยบาย” กับ “กฎหมาย” ที่เกี่ยวข้องในประเด็นสุขภาพและการดูแลระยะยาว

กลุ่ม “นโยบาย” กับ “กฎหมาย” ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นสุขภาพและการดูแลระยะยาว

1) มีการออกกฎหมายเพื่อดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวทั้งในระดับรัฐธรรมนูญและระดับพระราชบัญญัติอยู่บ้าง แต่ไม่มีการบัญญัติ กฎหมายลำดับรองเพื่อดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล

- กรณีการจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี ให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง แม้รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ จะให้การรับรองสิทธิของผู้สูงอายุในการได้รับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข แต่กฎหมายที่มีอยู่ก็ยังคงไม่สอดคล้องและตอบสนองต่อนโยบายตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติทั้งหมด รวมทั้งไม่มีการส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุขให้แก่ผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังขาดมาตรการที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้ารับการตรวจสุขภาพที่รัฐจัดให้ จึงควรมีการจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างทั่วถึงและสนับสนุน
- ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุขให้แก่ผู้สูงอายุหลักเกณฑ์การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เป็นเพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ ควรมีหลักเกณฑ์ที่กำหนดรายละเอียดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุและครอบครัวเป็นการเฉพาะ

2) มีการออกกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองเพื่อดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวแล้วแต่เนื่อหายังมีขอบเขตไม่ครอบคลุมทุกกรณีหรือไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

- กรณีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุและครอบครัว หลักเกณฑ์ส่วนใหญ่มักเกี่ยวข้องกับ การรักษาและให้บริการสุขภาพภายหลังจากการเจ็บป่วยแล้วเท่านั้น ไม่มีมาตรการของการส่งเสริมให้ป้องกันก่อนเกิดโรคมัยไข้เจ็บ หรือมาตรการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางสุขภาพ และการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างทั่วถึงยังขาดมาตรการส่งเสริมเรื่องการตรวจสุขภาพ เช่น การนำมาหักลดหย่อนภาษีการสนับสนุนการตรวจสุขภาพจากภาครัฐ รูปแบบบริการการตรวจสุขภาพ เป็นต้น จึงควรมีมาตรการป้องกันโรค หรือการตรวจสุขภาพประจำปี
- ควรมีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่ส่งเสริมศักยภาพของสมาชิกในครอบครัวและผู้ดูแลผู้สูงอายุ ในกรณีของการจ้างผู้ดูแลส่วนตัวหรือการจัดผู้ดูแลผู้สูงอายุในรูปแบบอื่นนอกจากการจัดบ้านพักคนชรา หรือการจัดตั้งและพัฒนาบริการทางสุขภาพและทางสังคม รวมทั้งระบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวซึ่งพบว่ายังไม่มีการดูแลโรคเรื้อรังที่สำคัญ ได้แก่ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และโรคหลอดเลือดในสมอง นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบบุคลากรด้านการควบคุมโรคและป้องกันปัญหาสุขภาพและมีมาตรการในการสนับสนุนการดูแลระยะยาว เป็นต้น
- ไม่มีกฎหมายที่ควบคุมกิจการดูแลผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และยังไม่มีกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของผู้ดูแลในด้านความรู้และการฝึกทักษะที่ถูกต้องและเหมาะสม ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ประกอบการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุจำนวนมาก ซึ่งธุรกิจดูแลผู้สูงอายุนี้นหากเป็นการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านแล้ว เอกสารทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดังกล่าวนี้ ได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 6 ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ข้อ 2. ที่กำหนดให้การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุควรจะมีมาตรฐานวิชาชีพ เพราะ การดูแลผู้สูงอายุนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องมีความอ่อนโยนเข้าใจในสภาพหรืออารมณ์ของผู้สูงอายุเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีข่าวปรากฏตามสื่อมวลชนต่างๆ อยู่บ่อยครั้งว่าผู้สูงอายุถูกทำร้ายจากผู้ดูแล ฉะนั้นกฎหมายจึงกำหนดให้กิจการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงควรมีกฎหมายควบคุมกิจการดูแลผู้สูงอายุโดยเฉพาะตลอดจนกฎหมายที่ควบคุมมาตรฐานผู้ดูแลผู้สูงอายุ

- ในการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวนั้น ควรส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุเองโดยสร้างสังคมให้เป็นสังคมของทุกวัย (Mutual Society) มิใช่เพียงสังคมของผู้สูงอายุเท่านั้น กล่าวคือควรส่งเสริมให้ทุกวัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ดังนั้น ควรมีกฎหมายที่มีมาตรการในการส่งเสริมให้ครอบครัว ตลอดจนชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถอยู่ดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเต็มที่ และต้องมีกฎหมายที่ส่งเสริมให้ครอบครัวสามารถดูแลพ่อแม่ได้โดยไม่ลำบาก
- 3) มีหลักเกณฑ์กฎหมายลำดับรองแต่ไม่ครอบคลุมผู้สูงอายุทุกประเภท
- กรณีการพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันสุขภาพที่มีคุณภาพ มีหลักเกณฑ์เฉพาะสำหรับกรณีผู้สูงอายุเป็นผู้ป่วยทางจิตเท่านั้นที่ได้รับการคุ้มครองในระบบประกันสุขภาพและประกันสังคม และระบบอื่นๆ ของรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ดังนั้น ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุโดยทั่วไป
- 4) ไม่มีการบัญญัติกฎหมายลำดับรองให้องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกื้อหนุนการจัดการด้านผู้สูงอายุ
- ควรมีการเกื้อหนุนให้เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการด้านสุขภาพและสังคมที่สามารถหาซื้อได้ การส่งเสริมให้โรงพยาบาลของรัฐและเอกชนมีบริการแพทย์ทางเลือก หรือการจัดตั้งคลินิกผู้สูงอายุในโรงพยาบาลของรัฐที่มีจำนวนเตียงมากขึ้น เป็นต้น
 - ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ โดยดำเนินการในการจัดให้มีและฝึกอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care Giver) ทั้งนี้ให้รัฐเป็นผู้กำหนดนโยบายส่งเสริมให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทดังกล่าว
- 5) กลุ่ม “นโยบาย” กับ “กฎหมาย” ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อมกับประเด็นสุขภาพและการดูแลระยะยาว
- มีการออกกฎหมายเพื่อดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวทั้งในระดับรัฐธรรมนูญและระดับพระราชบัญญัติอยู่บ้าง แต่ไม่มีการบัญญัติ กฎหมายลำดับรองเพื่อดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล
- 6) มีการออกกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองเพื่อดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวแล้วแต่เนื้อหายังมีขอบเขตไม่ครอบคลุมทุกกรณีหรือไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น

- การจัดตั้งกองทุนในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ ควรมีการส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากปัจจุบันมีเพียงกองทุนกลางแต่ยังไม่มีกองทุนชุมชน หรือควรมีการส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวและผู้ดูแลให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุ โดยการให้ความรู้และข้อมูลแก่สมาชิกในครอบครัวและผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์
 - กรณีการช่วยเหลือสนับสนุนการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพหรือถูกทอดทิ้ง หรือขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู หรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในสภาวะเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน นอกจากนี้เบี้ยยังชีพที่รัฐสนับสนุนให้ผู้สูงอายุในแต่ละเดือนนั้นยังไม่ได้มีการกระจายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จึงควรมีมาตรการที่สนับสนุนการจ่ายเบี้ยยังชีพอย่างเพียงพอและทั่วถึง
- 7) ไม่มีการบัญญัติกฎหมายลำดับรองให้องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกื้อหนุนการจัดการด้านผู้สูงอายุ ตัวอย่างเช่น
- กองทุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ มิใช่กองทุนที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุอาจทำให้ผู้สูงอายุในแต่ละชุมชนไม่สามารถเข้าถึงกองทุนกลาง และอาจไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริม หรือช่วยเหลืออย่างเหมาะสม จึงควรมีการจัดตั้งกองทุนสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนขึ้น
- 8) กฎหมายลำดับรองที่ออกตามความใน มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546
- กรณีผู้สูงอายุต้องการพัฒนาตนเอง หรือต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม แต่มีข้อจำกัด เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ซึ่งจัดได้ว่าเป็นผู้พิการ ตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แม้ว่าผู้สูงอายุจะได้รับเบี้ยยังชีพรายเดือนแล้ว หากผู้สูงอายุเป็นผู้พิการด้วย พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ให้อำนาจคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติออกระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ โดยระเบียบนี้กำหนดให้ผู้พิการมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยคน

พิการ ในอัตราเดือนละ 800 บาทผู้สูงอายุที่มีความพิการหากขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการแล้ว จึงจะได้รับสิทธินี้เพิ่มเติมจากการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วย แม้ว่าผู้สูงอายุที่มีความพิการจะมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพจำนวน 800 บาทต่อเดือน ประกอบกับเงินเบี้ยคนพิการ จำนวน 600 บาทต่อเดือน แต่เนื่องจากผู้สูงอายุที่มีความพิการซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้อง ได้รับการดูแลที่เพิ่มมากขึ้นกว่าผู้สูงอายุปกติ ทั้งเรื่องที่พักอาศัย อาหาร การเดินทาง ดังนั้นเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 600 บาทรวมกับเบี้ยคนพิการอีก 800 บาทย่อมไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการ ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรกำหนดเบี้ยคน พิการสำหรับผู้สูงอายุในอัตราที่แตกต่างกับคนพิการที่อยู่ในช่วงชีวิตที่มีกำลังความสามารถ ในการหาเลี้ยงชีพได้ และกำหนดอัตราที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจจะ เทียบเคียงจากอัตราค่าแรงขั้นต่ำซึ่งเป็นอัตราที่บุคคลที่อยู่ในช่วงชีวิตที่มีความจำเป็นและมี ภาระค่าใช้จ่ายมากสามารถใช้จ่ายเพื่อดำรงอยู่ได้ แต่อาจจะต้องพิจารณาถึงความอุปสรรค และความลำบากในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการซึ่งมีความแตกต่างเป็นอย่าง มากกับบุคคลธรรมดาประกอบด้วย